

**Міністерство освіти і науки України
Полтавський державний аграрний університет**

Факультет обліку та фінансів

*Кафедра економічної теорії
та економічних досліджень*

СИСТЕМНИЙ АНАЛІЗ ПОЛІТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИКОНАННЯ
КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ**

*Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання
ступеня бакалавр освітньо-професійної програми
Політологія спеціальності 052 Політологія*

ПОЛТАВА – 2021

Тютюнник Ю.М. Системний аналіз політичних процесів. Методичні рекомендації з виконання контрольної роботи (для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання ступеня бакалавр освітньо-професійної програми Політологія спеціальності 052 Політологія). Полтава: ПДАУ, 2021. 10 с.

Рецензент: кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін ПДАУ **Кончаковський Є.О.**

Рекомендовано до видання:

- кафедрою економічної теорії та економічних досліджень (протокол № 1 від 30.08.2021 р.);
- науково-методичною радою спеціальності «Політологія» (протокол № 1 від 31.08.2021 р.).

ЗМІСТ

Загальні положення.....	3
Методичні вказівки щодо виконання контрольної роботи.....	4
Перелік теоретичних питань.....	5
Критерії та шкала оцінювання.....	6
Порядок захисту контрольної роботи.....	7
Рекомендовані джерела інформації.....	8
Додаток.....	10

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Методичні рекомендації призначено для виконання здобувачами вищої освіти заочної форми навчання освітньо-професійної програми Політологія спеціальності 052 Політологія контрольної роботи з навчальної дисципліни «Системний аналіз політичних процесів».

Системний аналіз – це загальнонауковий метод дослідження, сутність якого полягає у вивченні явищ чи процесів як систем на основі принципів послідовності, єдності елементів, взаємовпливу та взаємозалежності цілого і частин. Це – окремий, самостійний метод наукового дослідження, який має свої принципи, особливості та здійснюється за чітко визначеним алгоритмом з обов'язковим дотриманням послідовності етапів.

Контрольна робота – це індивідуальне завдання, яке передбачає самостійне розкриття здобувачами вищої освіти теоретичних питань, що сприяє оволодінню термінологією та основними положеннями навчальної дисципліни, набуттю необхідних компетентностей та досягненню програмних результатів навчання.

Метою виконання контрольної роботи з навчальної дисципліни «Системний аналіз політичних процесів» є вивчення здобувачами вищої освіти сутності системного аналізу політичних явищ, процесів та ситуацій, оволодіння навиками практичного аналізу політичних процесів за допомогою широкого арсеналу дослідницького на аналітичного інструментарію.

Основні завдання контрольної роботи: з'ясування сутності системного аналізу політичних процесів; розгляд основних категорій та базових принципів системного аналізу; ознайомлення з моделями і моделюванням у системному аналізі; характеристика головних етапів системного аналізу в політологічних дослідженнях; формулювання проблеми та визначення цілей системного аналізу політичних процесів; ознайомлення з методикою аналізу отриманих даних в політологічних дослідженнях та прийняття політичного рішення як завершального етапу системного аналізу.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ЩОДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Контрольна робота складається з двох теоретичних питань. Здобувач вищої освіти самостійно обирає теоретичні питання за принципом: перше – з переліку 1-8; друге – з переліку 9-16. Під час написання теоретичних питань опрацьовуються рекомендовані джерела інформації.

Контрольна робота виконується рукописним або комп'ютерним способом на одній сторінці аркуша білого паперу формату А4 (210×297 мм) через 1,5 міжрядкових інтервали (29 рядків на сторінці). Розмір шрифту – 14. Контрольна робота повинна містити: титульну сторінку; відповіді на два теоретичних питання (орієнтовний обсяг – 12-15 стор.); список використаних джерел.

Першою сторінкою контрольної роботи є титульна сторінка (додаток А), яка включається до загальної нумерації сторінок. На титульній сторінці номер сторінки не ставиться, на наступних сторінках номер проставляється у правому верхньому куті без крапки в кінці. Нумерація теоретичних питань повинна відповідати їх нумерації в методичних рекомендаціях. На останній сторінці списку використаних джерел вказується дата закінчення написання контрольної роботи і здобувач вищої освіти ставить особистий підпис. Контрольна робота здається для перевірки на кафедру економічної теорії та економічних досліджень (факультет обліку та фінансів, каб. 13) на початку екзаменаційної сесії.

ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ

1. Системність у суспільстві.
2. Характеристика етапів еволюції системного аналізу.
3. Системний аналіз в зарубіжній політичній науці.
4. Системний аналіз в сучасній українській політичній науці.
5. Політичне життя як об'єкт системного аналізу.
6. Роль системного аналізу у прийнятті політичних рішень.
7. Основні категорії системного аналізу (система, підсистема, структура, функції, середовище, процес, розвиток, межі системи та ін.).
8. Система як базова категорія системного аналізу (сутність та функції систем, поняття складу та структури систем, види систем).
9. Моделі та моделювання у системному аналізі.
10. Системний аналіз як метод та методологія.
11. Базові принципи системного аналізу.
12. Головні етапи системного аналізу в політологічних дослідженнях.
13. Формулювання проблеми в системному аналізі політичних процесів.
14. Визначення цілей системного аналізу політичних процесів.
15. Аналіз отриманих даних в політологічних дослідженнях.
16. Прийняття політичного рішення як завершальний етап системного аналізу.

КРИТЕРІЇ ТА ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Критерії оцінювання контрольної роботи		Максимальна кількість балів	Отримані бали
Теоретичні питання:	1	20	
Повнота викладення змісту питання, наявність посилань на використані літературні джерела	2	20	
Загальна кількість балів за виконання контрольної роботи		40	

ПОРЯДОК ЗАХИСТУ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Контрольна робота здається для перевірки на кафедрі економічної теорії та економічних досліджень на початку екзаменаційної сесії. У процесі перевірки контрольної роботи викладач робить письмові зауваження, зрозумілі помітки, виправлення, відмічає позитивні сторони роботи та недоліки, які потрібно ліквідувати до захисту.

Контрольні роботи, зміст та оформлення яких відповідає вимогам методичних рекомендацій, допускаються до захисту. За результатами захисту здобувач вищої освіти отримує відповідну кількість балів згідно критеріїв та шкали оцінювання.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Валецький О. Л., Кальниш Ю. Г., Ребкало В. А., Сурмін Ю. П., Телешун С. О. Теорія і практика політичного аналізу : навч. посіб. К. : Міленіум, 2003. 227 с.
2. Горбатенко В. П., Бутовська І. О. Політичне прогнозування : навч. посіб. К. : МАУП, 2005. 152 с.
3. Коваленко А. О. Політичний аналіз, прогнозування. К. : Наук. світ, 2002.
4. Неліпа Д. В. Системний аналіз в політології : підручник. К. : Центр учбової літератури, 2013. 304 с.
5. Неліпа Д. В. Системний аналіз в політології: теорія, методологія, практика. К. : Центр учбової літератури, 2011. 312 с.
6. Неліпа Д. Системний аналіз в політології : підручник. К. : Центр навчальної літератури, 2019. 304 с.
7. Неліпа Д. Специфіка системного аналізу як методу політології. *Політичний менеджмент*. 2011. № 3. С. 43-51.
8. Політична система сучасного суспільства : навч. посіб. / В. В. Мадіссон, Т. І. Кадлубович, Д. С. Черняк, Н. В. Пархоменко. К. : КНУТД, 2015. 229 с.
9. Рубанов В. Системна сутність політичного аналізу. *Політичний менеджмент*. 2010. № 4. С. 42-52. URL: https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/08/rubanov_systemna.pdf.
10. Системний аналіз соціально-економічних і політичних процесів. URL: https://stud.com.ua/48798/filosofiya/sistemniy_analiz_sotsialno_ekonomichnih_politichnih_protseviv.
11. Сорока К. О. Основи теорії систем і системного аналізу : навч. посіб. Х. : Тимченко, 2005. 228 с.
12. Старіш О. Г. Системологія : підручник. К. : Центр навчальної літератури, 2005. 232 с.
13. Сурмін Ю. П. Теория систем и системный анализ : учебн. пособ. К. : МАУП, 2003. 368 с.
14. Телешун С. О., Баронін А. С. Політична аналітика, прогнозування та політичні консультації: курс лекцій. К., 2001.
15. Чорней Н. Б., Чорней Р. К. Теорія систем і системний аналіз. К. : МАУП, 2005. 256 с.

Допоміжні

1. Бевз Т. Політична система суспільства: теоретичні й практичні аспекти на прикладі України. *Наукові записки інституту політичних і етнонаціональних досліджень*. 2002. Вип. 18. С. 5-18.
2. Боднаров О. Г. Системний підхід до аналізу політичного життя. URL: http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/bitstream/123456789/5085/1/3_9_2009-11-13.pdf.
3. Браун М.П. Посібник з аналізу державної політики ; пер. з англ. К. : Основи, 2000. 243 с.
4. Неліпа Д. Основні принципи застосування системного аналізу в політології (на прикладі дослідження системи національної безпеки). *Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку*. 2011. Випуск 23. С. 37-41. URL: <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/10327/1/7.pdf>.
5. Романов В., Рудік О., Брус Т. Вступ до аналізу державної політики : навч. осіб. К. : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2001. 238 с.
6. Тертичка В. Державна політика: аналіз та здійснення в Україні : моногр. К. : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2002. 750 с.
7. Шубін С. Політичний маркетинговий аналіз як метод дослідження політичних процесів. *Політичний менеджмент*. 2005. № 2. С. 127-137.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Сайт Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. URL: <http://www.ipiend.gov.ua>.
2. Сайт Українського незалежного центру політичних досліджень. URL: <http://www.usipr.kiev.ua>.
3. Сайт Українського центру політичного менеджменту. URL: <http://www.politik.org.ua>.
4. Сайт міжнародного центру перспективних досліджень. URL: <http://www.icps.kiev.ua/library>.

Додаток А
(Зразок титульної сторінки)
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економічної теорії та економічних досліджень

КОНТРОЛЬНА РОБОТА

з дисципліни «*СИСТЕМНИЙ АНАЛІЗ ПОЛІТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ*»

здобувача вищої освіти
_____ курсу _____ групи
спеціальності _____
заочної форми навчання

(ім'я, прізвище)

Теоретичні питання:

Перевірив:

(посада, ім'я та прізвище викладача)

ПОЛТАВА – 20__

Затверджено до друку кафедрою економічної теорії та економічних досліджень, протокол № 1 від 30.08.2021 р.
Формат 60x90 1/16. Папір офсетний (білий 70-80 г/м²).
Ум. друк. арк. 5,44. Авт. арк. (Обл.-вид. арк.) 3,27.
Тираж _____ пр. Гарнітура Times New Roman Cyt.

Друк – Тютюнник Ю.М., кафедра економічної теорії та економічних досліджень Полтавського державного аграрного університету